

Biuro Bezpieczeństwa Narodowego

<https://www.bbn.gov.pl/pl/wydarzenia/520,Prezydent-RP-wreczyl-Order-Orla-Bialego-prof-Bronislawowi-Geremkow-i.html>

27.04.2024, 08:09

Prezydent RP wręczył Order Orła Białego prof. Bronisławowi Geremkowi

---

11 grudnia 2002 roku w Pałacu Prezydenckim prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Aleksander Kwaśniewski wręczył Order Orła Białego prof. Bronisławowi Geremkowi.

W uroczystości wzięli udział goście zagraniczni - wśród nich przewodniczący Parlamentu Europejskiego Pat Cox i prof. Rita Süssmuth - oraz wicemarszałkowie Sejmu Tomasz Nałęcz i Janusz Wojciechowski, minister spraw zagranicznych Włodzimierz Cimoszewicz, przewodniczący Komisji Integracji Europejskiej Sejmu RP Józef Oleksy, przewodnicząca Komisji Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej Senatu RP Genowefa Grabowska, podsekretarz Stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, pełnomocnik Rządu do spraw Informacji Europejskiej Sławomir Wiatr, kanclerz Orderu Orła Białego Barbara Skarga, członkowie Kapituły, ministrowie w Kancelarii Prezydenta RP, parlamentarzyści oraz przedstawiciele świata nauki i mediów.

Zwracając się do zebranych prezydent RP Aleksander Kwaśniewski powiedział:

Szanowny Panie Profesorze!

Rzeczpospolita Polska, w imieniu której miałem zaszczyt wręczyć Panu Profesorowi Bronisławowi Geremkowi Order Orła Białego, pragnie uhonorować człowieka, który wszędzie, z uznanym pożytkiem i sławą dla kraju - zaznacza się wybitną działalnością. Jako uczonego-historyk odgrywa Pan niezwykle znaczącą rolę w polskiej i europejskiej myśli historycznej, szczególnie mediewistyce. Jako obywatel i polityk - kształtuje współczesność, wpływając na styl politycznego myślenia w Polsce, a także myślenia o Polsce, którą reprezentuje Pan tak udanie na międzynarodowym polu.

Historia jest pierwszą dziedziną Pańskich zainteresowań, a dzieło badawcze, które po blisko pół wieku pracy stanowi Pański dorobek, przynosi chlubę całej polskiej nauce. Docenia je też zagranica, goszcząc Pana jak najchętniej na swoich sławnych uczelniach i słusznie obsypując naukowymi zaszczytami. Pańskie kontakty z nauką europejską sięgają samych początków badawczej pracy. Można powiedzieć, iż jako historyk od zarania swej drogi był Pan w Europie, a wracając z licznych stypendiów i staży - europejską naukę sprowadzał Pan również do Polski. Dzieła powstałe w wyniku tych związków są własnością nie tylko naszą, ale i europejską, a wyrazistą miarą ich uznania i szacunku dla nich są doktoraty honoris causa, którymi wyróżniły Pana krajowe i zagraniczne uczelnie. Jeżeli ta liczba się nie zmieniła, to jest ich jedenaście - z najznakomitszych szkół całego świata. Jest to osiągnięcie, które jest rzadkie, ale które jest faktem zasłużonym i tego również gratulujemy Panu Profesorowi.

Profesor Geremek przyznaje, że naukowe zainteresowania średniowiecznymi społeczeństwami ludzi marginesu, ludzi "zbędnych", pozostających poza zainteresowaniem władzy - doprowadziły go do polityki. Opisywany przez Pana świat ludzi słabych, pozostawionych sobie, odnaleźć się daje w każdej epoce i każdej rzeczywistości. Kiedy w sierpniu 1980 roku robotnicy Stoczni Gdańskiej upomnieli się o prawo do życia w godności - Pan bez wahania ruszył im z pomocą, a oni w sposób naturalny odnaleźli w Panu obrońcę swoich interesów. Pańskie

zaangażowanie w sprawy robotniczego protestu okazało się tak żywe i głębokie, że trwale związało Pana z polityką.

Jestem przekonany, że nauka, z którą Pan nie zerwał, tylko nieco na tym ucierpiała, ale polityka polska i europejska na pewno niejedno zyskała. Do naładowanego emocjami świata polityki lat 1980 i 1981 wnosił Pan mądrą refleksję i dystans uczonego, reprezentanta dyscypliny, którą zwą nauczycielką życia, a której politycy są najbardziej krnąbrnymi uczniami. Pańskie niezachwiane przekonanie o wyższości kompromisu, jako sposobu budowania rzeczywistości, ze szczególną siłą ujawniło swoje uniwersalne zastosowanie w czasie rozmów Okrągłego Stołu, w których tak niezbędny i tak twórczy był Pański udział. Triumf tej zasady stał się podwaliną sukcesu obu stron spierających się wówczas o przyszłość kraju i do dziś, mimo niejednej próby dowiedzenia, że są lepsze polityczne rozwiązania, ta właśnie droga sprawdza się najlepiej.

Demokrację, którą Okrągły Stół zapowiedział, postanowił Pan współkształtować zakładając Unię Demokratyczną, późniejszą Unię Wolności. Jako poseł Sejmów III Rzeczypospolitej realizował Pan wizję polityki mocno opierającej się na wartościach. Była wśród nich demokracja jako dobro, do którego prawo należne jest każdemu, bez dyskryminowania kogokolwiek. Wolność - nie tylko dana, ale i zadana; była służba dla dobra wspólnego, ponad różnicami życiorysów i poglądów. Był szacunek dla mniejszości. W polityce zagranicznej - konieczność ułożenia dobrosąsiedzkich relacji z wszystkimi państwami ościennymi. W stosunkach ze światem - przyjęcie przez Polskę orientacji proeuropejskiej i proatlantyckiej.

Pewność, co do tych wartości i prawd, nie przez wszystkich wszakże podzielana, była istotą Pańskich działań - wyrażanych jakże różnie: od Komisji Spraw Zagranicznych Sejmu, Komisji Prawa Europejskiego, do ministra spraw zagranicznych. Świadomość pożytków, jakie Pana działalność w tym czasie przyniosła Polsce, dostarcza nam wszystkim, a Panu zapewne również wielu powodów do satysfakcji.

Przyjęcie Polski do NATO w czasie, kiedy kierował Pan polską polityką zagraniczną było sukcesem, który może Pan uznawać za jedno z najdonioślejszych w swojej działalności, ale także w całej służbie Rzeczypospolitej. Dzisiaj stoimy przed kolejnym wielkim wydarzeniem - rozszerzeniem Unii Europejskiej. Również w tej decyzji, która - jak sądzę - zapadnie, nie bez trudności, jest Pański udział, jest Pańska wiara w Europę, wiara w wartości europejskie, wiara, która - z przykrością stwierdzam - tak osłabła w wielu miejscach naszego kontynentu.

Order Orła Białego przyznajemy osobom najwybitniejszym. Dzisiaj mam honor wręczyć Order Orła Białego Profesorowi Bronisławowi Geremkowi i w ten symboliczny sposób - wobec znakomitego grona tu zgromadzonego - podziękować człowiekowi, który jest nie tylko badaczem historii, ale także świadkiem, uczestnikiem, ofiarą, ale i twórcą historii najnowszej. Jest dla mnie osobistą satysfakcją, że mogę jako Prezydent w imieniu demokratycznej i wolnej Polski wyrazić słowa wdzięczności, najserdeczniejszych podziękowań za Pana postawę, za wartości, za zasady, za wysiłek, który Pan podjął i który Pan kontynuuje. Dziś chcę powiedzieć - Polska wolna, demokratyczna, III Rzeczpospolita wyraża wdzięczność i dziękuje Bronisławowi Geremkowi - wybitnemu człowiekowi, znamienitemu Europejczykowi, wielkiemu polskiemu patriocie.

Odbierając Order Orła Białego prof. Bronisław Geremek powiedział m. in.:

Panie Prezydencie Rzeczypospolitej, pragnę złożyć podziękowania Panu i także wyraz bardzo serdecznej wdzięczności: że z Pańskich rąk otrzymałem odznaczenie Orła Białego i że w ten sposób przyłączony zostałem do najznakomitszego grona, jakie kraj nasz ma. Mam też poczucie, że to odznaczenie w sposób szczególny związane jest z Majestatem Rzeczypospolitej i że to może taki moment, w którym można, a nawet trzeba użyć słowa, które rzadko powinno się pojawiać w retoryce, a które powinno określać życie obywatelskie: patriotyzm, patriotyzm pojmowany, jako najgłębsze przywiązanie do kraju i do narodu i także pojmowany jako służba publiczna. Tym próbowałem się kierować w moim życiu. Pracowałem nad historią, nad odległymi dziejami, raczej nad pokrzywdzonymi niż nad uprzywilejowanymi, pochylałem się i mam takie poczucie, jeśli mnie wolno o tym sądzić,

że prace moje weszły do dorobku nauki polskiej i światowej.

1980 rok jest dla mnie doświadczeniem szczególnym. Związałem się z jednym z najwspanialszych ruchów, jakie historia Polski miała okazję przedstawić światu i Europie: "Solidarnością". To był ten ruch wielkiej nadziei przeciwko przemocy, przeciwko totalitarnemu systemowi, przeciwko zwątpieniu. W 1989 roku uczestniczyłem w tym co uważam za jedno z najlepszych, najznakomitszych politycznych doświadczeń Polski: obradach Okrągłego Stołu, które pozwoliły ponad podziałami dostrzec to, co jest dobrem wspólnym. I cieszę się Panie Prezydencie, że to są wspomnienia tutaj, w tym gmachu, które łączą i jestem przekonany, że są one także jakby założeniem przyszłości kraju. Służyłem jak potrafiłem, w Sejmie, w rządzie, chciałem, ażeby Polska spełniała w świecie taką rolę, jaką jej możliwości określają, ale także jaką jej wielkość historyczna pozwala budować. I jednym z moich szczęśliwych dni życia był dzień 12 marca 1999 roku, kiedy w Independence w Missouri podpisywany był traktat, mocą którego Polska weszła do NATO. Mam też wielką satysfakcję, że wokół polityki zagranicznej w ciągu tych lat wytworzył się daleko idący układ zgody, porozumienia i konsensu. I wreszcie teraz, kiedy stoimy u progu wejścia do UE, to jest moment najpełniejszej realizacji polskiego marzenia o Europie. Kiedyś rysownik utalentowany, Pan Andrzej Mleczko, w bardzo dawnych latach pokazywał obraz polskiego inteligenta w zimny dzień, okrytego słabym, chudym płaszczem i z biednych ust tylko wydobywały się słowa "Jestem Europejczykiem". Teraz oto jesteśmy w momencie, w którym możemy powiedzieć, że będziemy Europejczykami i obywatelami UE z wszystkimi jej prawami, wszystkimi jej zobowiązaniami. Mam poczucie, że w polityce najważniejsze są wartości, idee i czasem ważne są marzenia. To jest taki moment, kiedy my przychodzimy do UE mocni w nasze marzenia o Europie. I to oznacza zobowiązanie dla UE, a dla nas szansę. Marzenia o szklanych domach, o polskiej niepodległości, marzenia o awansie cywilizacyjnym wsi, o edukacji młodych pokoleń teraz się właśnie realizują.

To sprawia Panie Prezydencie, że z ogromnym wzruszeniem odebrałem to odznaczenie i także z nadzieją, że może będę i bez pożytku, ale z pełnym zaangażowaniem służył temu, żeby Polska stała się członkiem Unii Europejskiej realizując marzenia wielu pokoleń Polaków.

Uroczystość odznaczenia przez
Prezydenta RP Orderem Orła
Białego prof. Bronisława Geremka,
Pałac Prezydencki, 11 grudnia 2002
roku

[Tweetnij](#)